

יב:

סוכה פרק ראשון סוכה

מסורת הש"ס

עב א מ"י פיה חמ"ל
סוכה הלכה ה סג
עשר מן טושיע אית מי
מרכע טעין ג:
ב מ"י שם הלכה ד
טושיע שם טעין ד:

רבנו חננאל

הא ריעבר גזרת שפיר דמי
מסוס גזרת אגור
הא מדאורייתא כשרה
כדכפרה ספי מר
אמר חבילי קש וחבילי
עצם וחבילי זררים אין
מסככין בהן. פשמיס
שארם בא מן השרה
וחבילתו על חתפו כר
עד ומלך עליה לסיכין.
גזרה (שכא) [שלא] לסיכך
עתה בחבילות שדריים
היום. אמר חבילתו (שכא)
[שיוון] אצלו מוחותו
ליכסם ונמלך עליהם
להניחם עשוי למכה.
תעז זה אמרה [הדרן]
תעשה ואלו מן העשוי.
והיא וכלו מן העשוי.
אנה כשרה. שפמיס מיהא דאפילו
מדרורחא פסולה משום
העשה ולא מן העשוי.
אמר משמיה דרב סוכה
כהנין זכרים כשרה.
אלו עצים הן. וכן
עשוי לעשות מהן חצים.
ואם העצים הללו נכנסין
בכרול. כשרין (לעשות)
[לסיכך] בהן. אבל אם
חוקקים וכן נכנסין בהן.
כיון שיש להם חלל כדו
ליכנס בו החץ ולמלאותו
עכשיו כיון שיש בו
בית קבול חשבוין ככלים
וסככין טומאה. ופסולין
הן לסיכין. כמשמתי שאין
מסככין אלא ביביר שאינו
מקבל טומאה. אנשי
שפתן. פשמיס דריק נפיק
העמור לטויה. הוציא.
שפמיס העץ דליתיה לא
דייק ולא נפיק. הושני.
לא איפשיח הכי יניחו.
שפמיס ושאצורי. שבות עצי
השדה. וטושיע מפורש
שריחם רע.

אין מסככין בהן. בחמילה משום גזרת אוצר לא גרסינן לכתחילה
דיעבד נמי לא מהני מדרבנן מדקאמר הא מדאורייתא שפיר
דמי משמע אבל מדרבנן לא וא"ת והא גבי דבר המקבל טומאה ואין
גידולו מן הארץ קמני מתניתין (לעיל דף יב.) אין מסככין בו אף על
גב דדיעבד נמי אינה סוכה אפילו
מדאורייתא וי"ל דשאני התם לדיכא
למיעטי ומיהא דקמני מתניתין ואם
היו מותרות כשרות לא מלי למידק
מידי דאפילו תחילומו הניחן לייבשן
מנהי המתרנן כללו הוא נענוע
לעיל: **בחיצים** וזכרים כשרה.
לא דלמי לשאר פשוטי כלי עץ כמו
דף של נחומין דפרק המוכר את
הבית (בב"ב דף טו.) דמקבל טומאה
מדרבנן דהני אפילו מדרבנן טהורין
לכפריות לעיל (דף ה.) גבי מסגרתו
דמעלה היתה: **בנקבות פסולות**.
קלת מימה כיון דעשוי למלאות ה"ל
גולמי כלי עץ דטהורים כמו קתא
דסכינא עד שלא שם הנחול:

מהו דתימא בית קבול העשוי למלאות לא שמייה
קבול קמשמע לן אמר רבה בר בר חנה
א"ר יוחנן **סוכה באנשי פשתן פסולה**
בהוצני פשתן כשרה והושני פשתן איני יודע
מהו והושני עצמן איני יודע מה נפשך אי
דייק ולא נפיק הושני קרי ליה אבל תרי
ולא דייק הוצני קרי ליה או דלמא תרי
ולא דייק נמי הושני קרי ליה אמר רב יהודה
הני שושי ושווצרי מסככין בהו אביי אמר
בשושי מסככין בשווצרי לא מסככין מ"ט כיון
דסרי

ר' אליעזר ותכמים בקדו טהרות דתכמים אומרים אין מקבלין טומאה
לפי שכלי עור אין מקבל טומאה אלא אם כן יש לו בית קבול דאיתקש
לשק והאי הואיל וקבולו נעשה למלאות ולהיות מילואו לתוכו עולמית
לא שמייה בית קבול ור' אליעזר אומר מקבלין טומאה דשמייה בית
קבול ולפירושו אחיז מקביל דשמעתין כר' אליעזר ורבי אליעזר
שמתי הוא ודוחק לומר דהכי קאמר קמשמע לן דכי האי דחלין
שמייה בית קבול לפי שפעמים שנוטלין הכרזל מן העץ ועוד קשיא
מהא דתניא במס' כלימ' פ' י"ח (מ"ח) התפילין ד' כלים ואין לך עשוי
למלאות יותר מתפילין ובסנהדרין (הארכתי ובמסכת כלימ' פ"ד כ"ו
במ"ב) אמתימתין לדרור המעות ר' אליעזר מטמא וחכמים מטהרין:
באנשי פשתן פ' ב' בקונטרס שכן ראו לטמא בנגעים כדאמר
פ' במה מדליקין (שנה דף טו.) וחס) האונן של פשתן
משתלבו פירושו פשתן פשתן נגעים פשתן פשתן פשתן פשתן פשתן
אחיה שמעתין כרבי יהודה דפלוגתא היא במסכת נגעים פ"ד (מ"ח) ומייתי לה בפרק במה מדליקין (שם) דתנן שמי וערב נגעים למס
בנגעים מיד דברי ר"מ רבי יהודה אומר השמי משילק והערב מיד האונן של פשתן משתלבו וחמיהה היאך פשתן נגעים למס
תנא הא שמי וערב כתיב ועוד דנמלא רבי יהודה מיקל טפי מרבי פשתן וימאמר בזונך וכי מימא בזונך לא פליגי ושמעתין ככולי
עלמא אחמי מאחר דנראה לטמא בנגעים כשהוא אונן היאך יולא שמי מדי טומאה עד שישלך ועוד דאמרינן בפרק במה מדליקין (שם)
קומכוס אומר סיככה בטווי פסולה מפני שמטמא בנגעים כמאן כי האי תנא דתנן ומייתי מתניתין דנגעים משמע דהריא דאין מטמא
בנגעים אלא טווי ומיהו כהוא שמתא גופא פ' בקונטרס אונן של פשתן שלא נטוה ורואה לומר דפליגי ועוד קשיא דקאמרינן התם אמר
כאבי ר' שמעון בן אלעזר וסומכוס אמרו דבר אחד רבי שמעון בן אלעזר דקמי ר' חסד ר' שמעון בן אלעזר אומר כל היוצא מן
העץ אין בו משום שלש על שלש ומסככין בו חוץ מפשתן והשתא היאך אמרו דבר אחד הא מילג פליגי דסומכוס טווי קאמר ור' שמעון
בן אלעזר קאמר פשתן אפילו קודם טווייה וכי מימא דלאו דוקא פשתן כמו לענין שלש על שלש מכל מקום מנין דאירי בטווי טפי מבזונך
מאחר דאשכחן רבי יהודה דמטמא אונן בנגעים לכן נראה כמו שפירש בערוך דלונן הוא מטוה של פשתן ושמי וערב דקאמר ר"מ היינו
בזמר סיכך בו מהו ערב מהו שמי שזה טווי כלי לפי הדין זה טווי כלאחר יד אבל דפשתן הכל זה ואין ניכר ורבי אליעזר כפ"ק דמסכת ע"ז
(דף ח.) דאיינו ליה תרי קיבורי ואמרי ליה הי דשמתי ים דערבא ים לפרש בשל זמר שהדבר ניכר אי נמי בשל פשתן ולבזונך כגון רבן
של טרסיים ניכר אחיה ראוי לשמי ואחיה ראוי לערב ואני פשתן נמי אומר ר"מ שהוא מטוה ור"ש בן אלעזר וסומכוס בטווי דווקא מיירי
אבל קשה דנמס' דברים פ' ר' אליעזר אומר פותחין (דף טו.) דאמרינן שמה עברה נאה דומה לאני פשתן (ואחיה ראהיה כלל) ועוד תניא
בספרי (פרשת תולא) יכול לא יביא גזיר זמר ואני פשתן ויתחמם בהן מ"ל שטענו משמע דאני פשתן דומיא דגזיר זמר שלא נטוה ועוד
קוגיא דשמעתין מוכחא דהוא פשתן שלא נטוה ודייק ופיך מדקאמר בהוצני פשתן כשרה בהושני פשתן איני יודע ומשמע דמספקא ליה בתרי
ולא דייק ודייק ולא נפיק ממלא דדייק ונפיק פשיטא ליה דפסולה ויהיטו אנשי לכן נראה דאני פשתן ודאי לאו טווי הוא ואש"ג דאני מטמא
בנגעים הואיל וקרוב הוא לטומאה גזר בהו רבנן לפוסלו לסיכך כדאשכחן לקמן (טו.) דליכא דפסיל נסרים משופין משום גזירת כלים ואפילו
מאן דמכשר התם מני למיפסל הכא והא דקאמר סומכוס סיככה בטווי פסולה מדאורייתא קאמר והוא הדין בשאין טווי מדרבנן דקאמר ר'
שמעון בן אלעזר חוץ מפשתן דשמעת פשתן כגון אני וואמרו דבר אחד דקאמר משום דלר' יהודה דאין מטמא בנגעים עד שתלבו לא מיפסלי
אני לסיככה כיון דרחוקין מטומאה אבל סומכוס קאמר סיככה בטווי דשמעת מיד ואפילו תימני לומר דפסיל ר' יהודה מדרבנן קודם ליבון
כמו ר"ש בן אלעזר קודם טווייה על כרחן סומכוס מדאורייתא קאמר מדקאמר מפני שמטמא בנגעים והא דלא קאמר ר' שמעון בן אלעזר
וסומכוס ור' מאיר אמרו דבר אחד בסדר המשנה אין כתיב דברי ר' מאיר במס' נגעים וכו"ש דניחא טפי הא דקאמר כמאן כי האי תנא
ולא קאמר כמאן כר"מ ועוד משום דר' מאיר לא איירי בסיוך אש"ג דהא כהא מליא דכיון דמטמא מיד א"כ יפסול לסיכך מדרבנן באני
פשתן ולעולם אונן של פשתן דר' יהודה טווי כדפירש הערוך וא"ע ועוד וי"ל דרבנן דפליגי עליה דסומכוס כדרי סיככה בטווי כשרה אש"ג
דמטמא בנגעים דאין דקאמר דלא שייך למילף מפסולת גורן ויבך לפסול כדבר המטמא בנגעים מאחר דאין מטמא כשאר טומאות והיינו אמרו
דבר אחד בנגעים דאין מסככין כדבר המטמא בנגעים לדיכא למימר דחוץ מפשתן דקאמר ר"ש בן אלעזר כנגד פשתן אירי וכנגד כמו אין בו
משום שלש על שלש דהיינו כנגד דהא לאו מלתא היא דכהוא נמי ה"ק כל היוצא מן העץ אין בו משום שלש על שלש חוץ מן היוצא מן הפשתן:
אפקותא

אין מסככין בהן ולא קמני אינה סוכה משמע מדאורייתא סוכה היא
הלך על כרחן נמנית עכשיו לשם סכך קאמר ומדרבנן ולא כנמלך
על המונחין ועומדין דפסולה מדאורייתא וגבי מוטב בגדים קמני
אינה סוכה משמע לגמרי אינה סוכה דפסולה מדאורייתא אלאם בשלא
נענוע הסכך לשם סוכה קאמר אבל
נענוע כשר דהא חסיק אדעתיה ומיקן
ולכא למיגור בה משום זימנא אחריתי
שחי המעוות מיקן וכל שכן שלא
יעוות: **סוכה בחיטים**. בית יד של
חטים פלקיו"ש בלע"ז: **וזכרים**. כעין
שלנו שמוציין אותה בבית קיבול של
חן: **כשרה**. דלע"ג דכלים יניחו
פשוטי כלי עץ אין מקבלין טומאה:
נקבוס. שיש נקב כדאשכחן והתן עשוי
כמזלע וכנסם לחוץ הנקב הוו ליה
מקבלין שכלי עץ ורלוויין לקבל
טומאה ופסולה: **העשוי למלאות**.
מילוי עולם שלא להמרוקן עוד: **אמר**
רבה בר בר חנה. שמעתי ג' דברים
מר' יוחנן השנים פירש והשלישי השבי
איני יודע: **סוכה באנשי פשתן**
פסולה. שכן ראוה לטמא בנגעים
כדאמר בזמא מדליקין (שנה דף טו.)
האונן של פשתן משתלבו (פ"י) אונני)
לאחר שמיקן במסכת שקורין לרבי"ש
ועשאו אונן שקורין רישט"א: **בהוצני**
פשתן. שמעתי מר' יוחנן כשרה כשהוא בחיטין שלו כמו שגדל
ולא כשרה במי המערה ולא טפח במכתשת: **והושני פשתן איני יודע**.
אם כשרה או פסולה: **והושני עמון איני יודע**. מאי קרי ר' יוחנן
הושני: **מה נפשך**. לפרש בהם: **שמה דייק**. במכתשת ולא נפיק
במסכת קרי הושני ואמר כהו איני יודע: **אבל תרי**. שרי במי המערה:
ולא דייק. הוי בכלל הוצני כי ההוא דלא תרי ולא דייק וכשרה: או
דלמא תרי ולא דייק נמי הושני קרי ליה. ואף הן בכלל ספיכא ולא
הוי פשיטא ליה להכשיר אלא גדלה תרי ולא דייק: **שושי**. פלי"א
בלע"ז: **שווצרי**. ארנ"א בלע"ז. שושי ושווצרי מיני ירקות. ורבי מרד
פירש שווצרי ארנ"א שקורין פלקור"א והוא שעליו רחנן וגדל צעירים:
מסככין בהם. שאינם מקבלין טומאה לפי שאינן מחלכ אדם:
דקרי

6) [לקמן טו.]. 7) רש"י
מ"ו. 8) [ומס' פ"א ה"ג.
ד' פסול: האונן, אונן,
פ' רש"י מ"ו. 9) [למינו
בסנהדרין לא נמלא כוס'
אחיות וקיצור ועי' ספ'
הרי"ם פ"ס פ"ו מ"ב. ועי'
מוס' שבת נ"ב. ד"ה היא
כ"ו אלמנ' וכו' דלמריק
בית קיבול וכו' לא שמי'
בית קיבול ומיהו ליכס
דלפי שהחליטו מוס' דהכא
וגם הרי"ם בשאר קצוות
מוס' שבת וי"ל קת"ו.
10) ר"מ מ"ו.]

גליון הש"ס
תוס' ר"ה מהו הרמא
כ"ו משמע מהבא דהשת
קבול. ע"ן שבות שבת
יעקב ח"א סי' ל"ג:

לעזר רש"י
פלקיו"ש (פלקיו"ש).
קני חצים.
צרב"ש (צור"ש).
מסכת לפשתן.
רש"ש"א (רש"ש"ש).
אגודות פשתן.
פלי"א קור'
ארנ"א לענה.
פלקור"א (פלקור"א).
עשב.